

Μεθοδολογία έρευνας

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΕΙΔΗ ΕΡΕΥΝΑΣ
ΣΚΟΠΟΣ/ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μεθοδολογία έρευνας

Η **ερευνητική διαδικασία** έχει ως αφορμή ένα προβληματισμό και προσπαθεί να απαντήσει σε ένα **ερευνητικό ερώτημα**. Ένας ερευνητής καλείται να σχεδιάσει τη μεθοδολογία που θα υιοθετήσει σε σχέση με τον προβληματισμό του και σε συνάρτηση με το υπό εξέταση πεδίο και θέμα του.

Η **μεθοδολογία έρευνας** αναφέρεται στις παραμέτρους της ερευνητικής προσπάθειας του ερευνητή, οι οποίες αφορούν στις γενικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις, στις μεθόδους, στις τεχνικές, στα μέσα, στα υλικά και στις διαδικασίες που θα επιλέξει για τη διεξαγωγή της έρευνας του (Δημητρόπουλος, 2004).

Δηλαδή, μεθοδολογία έρευνας είναι η κατανόηση της επιστημονικής ερευνητικής διαδικασίας:

Πώς θα σχεδιαστεί μια έρευνα

Πώς θα πραγματοποιηθεί μια έρευνα

Στοιχεία σχεδιασμού έρευνας

☐ Ορισμός ερευνητικού ζητήματος	☐ Μεθοδολογία έρευνας
☐ Επισκόπηση βιβλιογραφίας	☐ Ηθικά ζητήματα/Δεοντολογία
☐ Περιορισμοί έρευνας (π.χ. χρόνος, άνθρωποι, πρόσβαση στα δεδομένα)	☐ Πολιτική/κοινό έρευνας
☐ Σκοποί και στόχοι	☐ Εργαλεία έρευνας & δειγματοληψία (sampling)
☐ Επιδιωκόμενα αποτελέσματα	☐ Πληροφοριακές πηγές που απαιτούνται
☐ Φύση των φαινομένων προς διερεύνηση	☐ Αξιοπιστία & εγκυρότητα δεδομένων
☐ Ερευνητικά ερωτήματα (research questions)	☐ Ανάλυση/επαλήθευση/ επικύρωση δεδομένων
☐ Προτεραιότητες έρευνας	☐ Υποβολή εκθέσεων/ συγγραφή της έρευνας

Ταξινόμηση έρευνας

Είδη επιστημονικής έρευνας (Παρασκευόπουλος, 1993)

☐ Ως προς το επιδιωκόμενο επιστημονικό σκοπό	➤ Περιγραφική, ερμηνευτική, παρεμβατική, προκαταρκτική-πλότος
☐ Ως προς τη δυνατότητα πρακτικής αξιοποίησης αποτελεσμάτων	➤ Εφαρμοσμένη, βασική, έρευνα δράσης
☐ Ως προς τα μέσα συλλογής ερευνητικών δεδομένων	➤ Ψυχομετρική, κοινωνιομετρική
☐ Ως προς το είδος των εμπειρικών δεδομένων που συλλέγει	➤ Ποιοτική, ποσοτική
☐ Ως προς το είδος της λογικής ανάλυσης	➤ Απαγωγική, επαγωγική, προγραμματική
☐ Ως προς το είδος του ελέγχου των παραγόντων του προβλήματος	➤ Νατουραλιστική-συναφειακή, αιτιώδης-ex post facto, πειραματική
☐ Ως προς το χώρο διεξαγωγής	➤ Εργαστηριακή, επιτόπια, βιβλιογραφική κ.α.
☐ Ως προς τον αριθμό των εξεταζόμενων ατόμων	➤ Δειγματοληπτική, δημοσκόπηση, ατομική περίπτωση, μελέτη περίπτωσης
☐ Ως προς το είδος της ερευνητικής μεθόδου	➤ Ιστορική, γενετική, κλινική, εθνογραφική, διαπολιτιστική, διαχρονική, συγχρονική, ιδιογραφική, νομοθετική

Σκοπός/Είδος έρευνας

Είδη ερευνητικού σκοπού	Είδος έρευνας
Η έρευνα σκοπεύει να εξετάσει μια θεωρία/ υπόθεση;	☐ Πείραμα (experiment), Ερωτηματολόγια (survey), Έρευνα δράσης (action research), Μελέτη περίπτωσης (case study)
Η έρευνα θέλει να αναπτύξει μια θεωρία;	☐ Εθνογραφική (ethnography), Ποιοτική έρευνα (qualitative research), Θεμελιωμένη θεωρία (grounded theory)
Η έρευνα απαιτεί μετρήσεις;	☐ Πείραμα (experiment), Ερωτηματολόγια (survey), Ποσοτική έρευνα (quantitative research)
Η έρευνα προσπαθεί να εξηγήσει μια κατάσταση;	☐ Εθνογραφική (ethnography) με ερμηνευτικές/ ποιοτικές προσεγγίσεις interpretive/ qualitative approaches
Η έρευνα προσπαθεί να δει τι θα γινόταν αν ...;	☐ Πείραμα (experiment), Συμμετοχική έρευνα (participatory research), Έρευνα δράσης (action research)
Η έρευνα αναζητά το τι και το γιατί;	☐ Μικτή έρευνα (mixed method research)
Η έρευνα αφορά το παρελθόν;	☐ Ιστορική έρευνα

Συνήθη στάδια ποσοτικής έρευνας

- ✓ Βιβλιογραφική ανασκόπηση
- ✓ Δημιουργία & διατύπωση μιας υπόθεσης ή θεωρίας που πρόκειται να ελεγχθεί/τα ερευνητικά ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν
- ✓ Σχεδιασμός έρευνας για τον έλεγχο της υπόθεσης ή θεωρίας (π.χ. ένα πείραμα, μια έρευνα ερωτηματολογίου)
- ✓ Διεξαγωγή της έρευνας
- ✓ Ανάλυση των αποτελεσμάτων
- ✓ Εξέταση εναλλακτικών εξηγήσεων για τα ευρήματα
- ✓ Αναφορά κατά πόσον η υπόθεση ή θεωρία υποστηρίζεται ή δεν υποστηρίζεται ή/ και μπορεί να απαντήσει στα ερωτήματα της έρευνας
- ✓ Εξέταση της δυνατότητας γενίκευσης των ευρημάτων

(Cohen, Manion & Morrison, 2011)

Συνήθη στάδια ποιοτικής έρευνας

✓ Προσδιορισμός του θέματος/ομάδας/φαινομένου της έρευνας
✓ Βιβλιογραφική ανασκόπηση
✓ Σχεδιασμός του ερευνητικού ερωτήματος, της έρευνας και της συλλογής δεδομένων
✓ Εντοπισμός των τομέων που αφορούν την έρευνα και το ρόλο του ερευνητή στην έρευνα/κατάσταση
✓ Εντοπισμός των πηγών πληροφόρησης (π.χ. ατόμων/ομάδων που θα συμμετέχουν στην έρευνα)
✓ Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με τους συμμετέχοντες
✓ Διεξαγωγή της έρευνας και της συλλογής δεδομένων ταυτόχρονα
✓ Διεξαγωγή της ανάλυσης των δεδομένων, είτε ταυτόχρονα, σε συνεχή βάση, δεδομένου ότι η κατάσταση προκύπτει και εξελίσσεται, ή διεξαγωγή της ανάλυσης των δεδομένων μετά την έρευνα
✓ Έκθεση αποτελεσμάτων και της εμπειρικά θεμελιωμένης θεωρίας (grounded theory) ή των απαντήσεων στις ερωτήσεις που προκύπτουν από την έρευνα
✓ Δημιουργία μιας υπόθεσης για περαιτέρω έρευνα ή δοκιμή

(Cohen, Manion & Morrison, 2011)

Συνήθη στάδια μικτής έρευνας

- ✓ Προσδιορισμός του προβλήματος ή ζητήματος προς διερεύνηση
- ✓ Διατύπωση των ερευνητικών ερωτημάτων
- ✓ Προσδιορισμός των διάφορων ειδών δεδομένων και των μεθόδων για τη συλλογή τους η οποία, από κοινού ή/ και ξεχωριστά θα δώσει απαντήσεις στα ερωτήματα της έρευνας
- ✓ Σχεδιασμό της μεθόδου (π.χ. σε παράλληλο μεικτό σχεδιασμό, πλήρως ολοκληρωμένο μεικτό σχεδιασμό, διαδοχικά μεικτό σχεδιασμό)
- ✓ Διεξαγωγή της έρευνας
- ✓ Ανάλυση αποτελεσμάτων
- ✓ Εξέταση εναλλακτικών εξηγήσεων για τα ευρήματα
- ✓ Απάντηση των ερευνητικών ερωτημάτων
- ✓ Έκθεση των αποτελεσμάτων

(Cohen, Manion & Morrison, 2011)

Προτεινομένη βιβλιογραφία

(ανατρέξτε στον κατάλογο της Βιβλιοθήκης)

- Αθανασίου, Λ., (2007). Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στις επιστήμες της αγωγής: ποσοτικές και ποιοτικές προσεγγίσεις. Ιωάννινα : Εφύρα.
- Δημητρόπουλος, Ε., (2004). Εισαγωγή στη μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας: προς ένα συστηματικό δυναμικό μοντέλο μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας. Αθήνα: Έλλην.
- Θεοφανίδης, Σ., (2002). Μεθοδολογία της επιστημονικής σκέψης και έρευνας: πώς γίνεται η επιστημονική έρευνα και πώς γράφεται μια επιστημονική εργασία. Αθήνα: Γ. Μπένου.
- Θεοφιλίδης, Χ., (2002). Η συγγραφή επιστημονικής εργασίας: από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: Γ. Δαρδανός.
- Ιωσηφίδης, Θ., (2008). Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Αθήνα: Κριτική.
- Καρβούνης, Σ. Τ., (2006). Μεθοδολογία, τεχνικές και θεωρία για οικονομοτεχνικές μελέτες. Αθήνα: Αθ. Σταμούλης.
- Κυριαζή, Ν., (2011). Η κοινωνιολογική έρευνα: κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών. Αθήνα: Πεδίο.
- Νόβα-Καλτσούνη, Χ., (2006). Μεθοδολογία εμπειρικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες: ανάλυση δεδομένων με τη χρήση του SPSS 13. Αθήνα: Gutenberg.
- Παππάς, Θ., (2002). Η μεθοδολογία της επιστημονικής έρευνας στις ανθρωπιστικές επιστήμες. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- Παρασκευόπουλος, Ι. Ν., (1993). Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας. Αθήνα: [χ.ό.].
- Τσιπλητάρης, Α. Φ., Μπάμπαλης, Θ. Κ., (2011). Δέκα παραδείγματα μεθοδολογίας επιστημονικής έρευνας: από τη θεωρία στην πράξη. Αθήνα: Διάδραση.
- Allan, B., (2003). Supporting research students. London: Facet.
- Bell, J., (2007). Πώς να συντάξετε μια επιστημονική εργασία: οδηγός ερευνητικής μεθοδολογίας. Αθήνα: Μεταίχιμο.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. R. B., (2011). Research methods in education. Oxon, UK: Routledge.
- Creswell, J. W., (2014). Research Design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. 4rd ed. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Howard, K., Sharp, J., (1996). Η επιστημονική μελέτη: οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών. Αθήνα: Gutenberg.